

BANKA MUHASEBESİNDE ŞUBELER CARİ HESABI VE UYGULAMA ALANLARI

CURRENT ACCOUNT OF BRANCHES AND ITS PRACTICES IN BANK ACCOUNTING

Gürol BALOĞLU*, Kaan Ramazan ÇAKALI**

*Dr., gurolbaloglu@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-1093-2664

**Dr., kaanramazanc@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4277-9326

MAKALE BİLGİSİ	ÖZ
<p>Gönderilme Tarihi 09.12.2022</p> <p>Revizyon Tarihi 30.01.2023</p> <p>Kabul Tarihi 15.02.2023</p> <p>Makale Kategorisi Araştırma Makalesi</p> <p>JEL Kodları M40 M41 M49</p>	<p>Dünyada ve ülkemizde faaliyet gösteren bankaların büyük çoğunluğu kurdukları şube yapılanmaları ile müşterilerinin ürün ve hizmetlerini karşılamaktadırlar. Söz konusu yapılanmalar gerek şubelerin kendi aralarında gerekse şubeler ile genel müdürlük birimleri arasında bazı işlemlerin gerçekleştirilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu tarz muhasebe işlemleri, mahiyetlerine göre Türk parası veya yabancı para cinsinden şubeler cari hesapları vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Bu hesaplar çift nitelikli olup, gerçekleştirilen muhasebe kayıtlarına istinaden karşılıklı olarak kapatılırlar. Bu çalışmanın amacı bankalarda şubeler cari hesaplarının kullanılmasını gerektiren bankacılık işlem örneklerinden yola çıkarak şubeler cari muhasebe işlemlerinin ne şekilde yapılması gerektiğini uygulama örneklerinden hareketle açıklamak olarak belirlenmiştir. Örnek uygulamalar üzerinden gerçekleştirilen muhasebe kayıtları sonucunda, şubeler cari hesabının bankaların organizasyon yapılarının bir sonucu olarak banka muhasebe sistemlerinde yaygın kullanım alanının bulunduğu ve banka muhasebesi içerisinde önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Literatürde muhasebe kayıtlarına ilişkin uygulamaları içeren çalışmalar bulunmakla birlikte şubeler cari hesaplarının işleyişine odaklanan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan, çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Finansal Muhasebe, Banka Muhasebesi, Şubeler Cari Hesabı</p>

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p>Received 09.12.2022</p> <p>Revized 30.01.2023</p> <p>Accepted 15.02.2023</p> <p>Article Classification: Research Article</p> <p>JEL Codes M40 M41 M49</p>	<p>The majority of banks operating both in the world and in our country meet the products and services of their customers with the branch structures they have established. These organizations reveal the necessity of performing certain transactions both among the branches themselves and between the branches and the head office units. Such accounting transactions are carried out through the current accounts of branches in Turkish currency or foreign currency, depending on their nature. These accounts are double entries and are mutually closed based on the accounting records. The aim of this study is to explain how the branches current account transactions should be done by starting from the banking transaction examples that require the use of the current accounts of the branches in the banks, with the practical examples. As a result of the accounting records made through the sample applications, it is seen that the current account of branches has a widespread use in bank accounting systems due to the organizational structures of the banks and has an important place in bank accounting. Although there are studies on accounting records in the literature, no study focusing on the functioning of branches' current accounts has been found. In this respect, study will contribute to the literature.</p> <p>Keywords: Accounting, Financial Accounting, Bank Accounting, Branches Current Account</p>

Atif (Citation): Baloğlu, G. & Çakalı, K. R. (2023). "Banka Muhasebesinde Şubeler Cari Hesabi ve Uygulama Alanları", *Kapanalti Muhasebe Finans Ekonomi Dergisi*, (3): 29-43

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License

Giriş

Bankaların temel işlevi fon fazlası ve fon ihtiyacı olan tarafların bir araya getirilmesi suretiyle gelir elde etmek ve ekonomiye katkı sağlamaktır. Bankaların temel faaliyetleri kredi verme, müşterilerden mevduat toplama ve müşterilere kredi kartı, kiralık kasa, çek karnesi vb. hizmetler sunmaktır. Bankalar daha fazla müşteriye temas edebilmek ve müşteri talep ve ihtiyaçlarını etkin şekilde karşılayabilmek amacıyla şube yapılanmalarına gitmektedirler. Ülkemizde de özellikle mevduat toplayan bankalar başta olmak üzere sektörde faaliyet gösteren bankaların önemli bir bölümünün şube ağları mevcuttur.

Şubeler, bankacılık işlemlerini gerçekleştirirken çoğu işlem için muhasebesel olarak bağımsız hareket edemezler. Çünkü işlemlerin önemli bir kısmı diğer şubeleri ve genel müdürlük birimlerini de muhasebesel açıdan ilgilendirmektedir. Bununla birlikte şubelerin kendi aralarında veya ilgili genel müdürlük birimleriyle şubeler arasında da birtakım işlemler gerçekleşebilmektedir. Bu amaçla, bankaların muhasebe sistemlerinde 290 ve 291 numaralı şubeler cari hesapları kullanılmaktadır. Bu hesaplar vasıtasıyla bankaların şubeleri arasındaki ve şubeler ile genel müdürlük arasındaki parasal hareketler izlenebilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, banka muhasebesinde önemli bir yer tutan şubeler cari hesaplarının bankacılık muhasebe kayıtlarında kullanımının uygulama örnekleri vasıtasıyla açıklanmasıdır. Çalışmanın takip eden bölümünde bankacılık işlemlerinin muhasebeleştirilmesine yönelik ulusal literatürde yer alan çalışmaların özet bilgilerine yer verilmiştir. Sonrasında ise uygulama örneklerinden yola çıkılarak örnek işlemler özelinde muhasebe yevmiye kayıtları oluşturulmuştur. Son olarak sonuç bölümüyle çalışma tamamlanmıştır.

Akademik çalışmalar incelendiğinde, bankalarda şubeler cari işlemlerinin muhasebeleştirilmesine odaklanan bir çalışmanın mevcut olmadığı görülmektedir. Buna karşın, gerçekleştirilen çalışmaların bir kısmında şubeler cari hesapları kullanılarak yapılan yevmiye kayıtlarının mevcut olduğu görülmüştür. Söz konusu çalışmalar sınırlı sayıda olup örneklerine aşağıda yer verilmiştir. Bu açıardan değerlendirildiğinde söz konusu çalışma ile literatüre katkı sağlanabileceği düşünülmektedir.

1. Literatür Taraması

Bankalarda gerçekleştirilen işlemlerin muhasebeleştirilmesine yönelik ulusal literatürde farklı kapsamlarda çeşitli çalışmalar bulunmaktadır.

Gülhan & Kaya (2011), bankaların müşterilerine tahsis ettikleri kredi kartlarına ilişkin işlemlerin muhasebeleştirilmesine yönelik esasları araştırmıştır. Bu çalışmada, yurt dışı kredi kartı kullanımına yönelik işlemlerden yola çıkılarak oluşturulması gereken yevmiye kayıtları örnekler yardımıyla açıklanmıştır. Banka müşterilerinin yurt dışında yabancı bir banka ATM'sinden para çekmelerine ve yurt dışında farklı bir bankanın POS cihazı üzerinden gerçekleştirilen alışveriş ödemelerine ilişkin yapılan yevmiye kayıtlarında şubeler cari hesabı kullanılmıştır.

Tekşen & Bekci (2012), bankaların müşterilerine sundukları kredi kartı ürününün kullanımına yönelik işlemleri incelemiştir. Çalışmalarında, müşterilerin kredi kartı harcamaları esnasında kazandıkları para puanların ve bu para puanların kullanımının bankalar tarafından nasıl muhasebeleştirilmesi gerektiği uygulama örnekleri ile açıklanmıştır. Çalışmada, kredi kartı işlem tutarlarının üye işyeri şubesine ve işyeri hesabına aktarılması ile biriken para puanların kullanımına ve işyeri hesabına aktarılmasına yönelik olarak yapılan yevmiye kayıtlarında şubeler cari hesabı kullanılmıştır.

Bilen (2013), çalışmasında İmar Bankası vak'ası üzerinden finansal tabloların muhasebe teknikleri kullanılarak nasıl manipüle edilebildiğini açıklamıştır. Çalışma kapsamında örnek muhasebe kayıtlarından faydalanılmıştır. Mevduatın manipülasyonunda kullanılan tekniklere yönelik yapılan yevmiye kayıtlarında şubeler cari hesabı kullanılmıştır.

Özdemir (2015), bankaların müşterilerine sundukları hizmetler karşılığında müşterilerden tahsil ettikleri ücret ve komisyonların muhasebeleştirilmesini ve mali göstergelere olan etkisini açıklayan bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada, tek düzen hesap planından yola çıkarak, ücret ve komisyonların bankalar tarafından muhasebeleştirilmesine ilişkin esaslar uygulama örneklerinden yararlanılmak suretiyle açıklanmıştır. Çalışmada yer verilen örnekler arasında yer alan müşterilerin şubeden gerçekleştirdikleri havale işlemlerinin muhasebe kayıtlarında şubeler cari hesabı kullanılmıştır.

Süner (2019), bankaların müşterilerine sundukları nakit yönetimi ürünlerinden doğrudan borçlandırma sisteminin özelliklerine ve doğrudan borçlandırma sistemi işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde dikkate alınması gereken hususlara örnekler vasıtasıyla yer verilmiştir. Çalışmada, doğrudan borçlanma sistemi kapsamında bankalar ile sözleşme imzalamış olan müşterilere ait fatura bedellerinin ödenmesine ilişkin yevmiye kayıtlarında şubeler cari hesabı kullanılmıştır.

Çelenk & Tağtekin (2021), fon transfer fiyatlama sisteminin muhasebeleştirilmesine yönelik bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada, bu sisteme yönelik teorik bilgilere yer verilmekle birlikte, katılım bankalarında fon transfer fiyatlama sistemine yönelik muhasebe kayıtlarının ne şekilde yapılmasının gerektiğine uygulama örneklerinden faydalanılmak suretiyle yer verilmiştir. Çalışmada, Türk lirası veya yabancı para üzerinden fon transfer fiyatlaması işlemlerinde merkez (hazine) ve şubeler tarafından oluşturulması gereken muhasebe kayıtları şubeler cari hesapları kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

2. Banka Muhasebesi

Banka muhasebesi, bankaların muhasebe kayıtları ve defterleri ile bunlara ilişkin uygulama ilkelerini inceleyen muhasebe dalıdır. Bankalarda gerçekleştirilen işlemler para ve parasal kıymetlerle temsil edildiğinden, yalnızca para hareketleriyle ve rakamlarla gösterilmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, bankacılık sektöründe faaliyet göstermeyen işletmelerin muhasebe sistemlerine göre daha kolay anlaşılır bir yapıya sahiptir. Buna karşın, diğer işletmelere kıyasla, bankaların muhasebe sistemleri daha detaylı ve karmaşıktır (Şendoğdu, 2005, ss. 9- 11).

Bankaların muhasebe sistemleri, diğer işletmelerinkinden farklılık göstermektedir. Çünkü bankaların ticaretini yaptığı ürün paradır ve bu işlemlerde bir vade söz konusudur. Bu sebeple, bankalar için düzenlenmiş farklı bir hesap planı bulunmaktadır (Altuğ, 2000, s. 45).

Banka muhasebesini diğer işletmelerin muhasebelerinden ayıran belli başlı özellikler bulunmaktadır. Bunlardan ilki, bankaların büyük çoğunluğunun şubelerinin bulunması sebebiyle gerçekleştirdikleri şubeler arası işlemlerin muhasebeleştirilmesidir. İkincisi, bankalarda, gerçekleştirilen muhasebe işlemlerinin önemli bir kısmının işlemin yapıldığı ilgili servis tarafından gerçekleştirilmesidir. Diğer bir özellik, nazım hesapların, bu hesaplarda takip edilmesi gereken işlemlerin fazlalığı sebebiyle sıklıkla kullanılıyor olmasıdır. Son olarak ise Türk parası harici diğer yabancı para birimleri üzerinden gerçekleştirilen bankacılık işlemlerinin muhasebe kayıtlarının iki ayrı değer üzerinden oluşturulması hususu sayılabilir (Benligiray & Banar, 1999, s. 33).

Bankalarda tekdüzen hesap planının temel amaçları aşağıdaki şekilde sıralanabilir (Şendoğdu, 2005, ss. 15-16):

- Bankaların gerçekleştirdikleri bankacılık işlemlerine yönelik muhasebe kayıtlarının ve yapmış oldukları mali raporlamaların standart hale getirilmesi,
- Bankaların hazırlayacakları mali tabloların tekdüzen hesap planı dikkate alınarak kolay bir şekilde oluşturulması,
- Türkiye’de bankacılık sektöründe faaliyet gösteren kuruluşların denetim ve gözetimlerinin gerçekleştirilebilmesi için ihtiyaç duyulan bilgilerin tekdüzen hesap planından temin edilmesini sağlamak,

- Bankalara tekdüzen hesap planının her bir bankanın faaliyetleri paralelinde kolay kullanım sağlaması.

3. Şubeler Cari Hesabı

Banka şubelerinin birbirleriyle veya genel müdürlük birimleriyle gerçekleştirdikleri işlemler esnasında kullanılan hesaplar şubeler cari hesaplarıdır. İki tür şubeler cari hesabı bulunmaktadır. Bunlardan ilki Türk parası cinsinden işlemler için kullanılan 290 – Şubeler cari hesabı – Türk parası, diğeri ise yabancı para işlemleri için kullanılan 291 – Şubeler cari hesabı – Yabancı Para’dır. Her iki hesap da çift niteliklidir. Hesabı ilk olarak hangi şube çalıştırırsa bu şubenin gerçekleştirdiği işlemin dekontuna istinaden karşı şube tarafından mahsup işlemi gerçekleştirilir. Bu suretle şubeler cari hesabı karşılıklı olarak kapatılır (BDDK, 2019).

Bankacılık uygulamalarında şubeler cari hesapları sıklıkla kullanılmaktadır. Bu hesaplar, şubeler özelinde borç veya alacak bakiyesi verebilirler. Ancak, işlemler genel müdürlük birimleri tarafından konsolide edildiğinde şubeler cari hesabının borç veya alacak bakiyesi vermemesi gerekir. Borç veya alacak bakiyesi veriyor olmaları muhasebe kaydı gerçekleşmemiş bir işlem bulunduğu anlamına gelmektedir.

Şubeler cari hesabının kullanımının sağladığı belirli avantajlar vardır. Bu hesaplar yoluyla bir organizasyon içerisindeki farklı birimler gelir ya da gider merkezleri olarak ya da coğrafi farklılıklara göre gruplanarak ayrı ayrı izlenebilmektedir. Böylece bir işletmenin alt birimlerinin her birine ait ayrı mizanlar tutulabilmekte ve ayrı bilançolar ve kâr zarar tabloları hazırlanabilmektedir. Böylece farklı organizasyonel birimlerin performansları ve finansal durumları ayrı ayrı takip edilebilmektedir. Bu hesap ağırlıklı olarak banka işletmelerinde kullanılmakla birlikte şube yapılaşmasının kullanıldığı diğer sektörlerde kullanıma da uygundur.

Şubeler cari hesabının kullanımındaki en belirgin özellik bir şubede şubeler cari hesabının diğer şubede diğer bir şubeler cari hesabı ile karşılıklı çalışmasıdır. Bu çerçevede şubeler cari hesapları ancak yine kendileri gibi başka bir şubeler cari hesabıyla birlikte çalışırlar. Diğer bir ifade ile farklı şubelerin şubeler cari hesapları bir arada karşılıklı işlemleri temsil ettiklerinden konsolide şekilde işletme mizanına ulaşımak istenildiğinde şubeler cari hesap bakiyeleri toplamı sıfır olacaktır. Bunu sağlamak için şubeler cari hesabının hem borç hem alacak yönde çalışmasına müsaade edilmiştir. Bu özelliği ile şubeler cari önemli bir yönetim muhasebesi uygulamasıdır.

Her şube muhasebenin kişilik kavramı uyarınca farklı bir alt birim olarak düşünüldüğünde şubeler arası kaynak kullanımı için gerekli faiz hesaplamaları da gereği çerçevesinde gerçekleştirilebilir ve şubelerin kâr zarar sonuçları doğru şekilde ifade edilebilir (Sevilengül, 2001, s.3).

4. Banka Muhasebesinde Şubeler Cari Hesabının Uygulama Alanlarına İlişkin Örnekler

Bu bölümde, bankalarda şubeler cari işlemlerinin tekdüzen hesap planı çerçevesinde muhasebeleştirilmesinde uygulanması gereken esaslara örnekler üzerinden yer verilmektedir. Örnekler, çeşitli işlem kategorilerine ayrılarak açıklanmaya çalışılmıştır. Örneklerden de anlaşılacağı üzere işlemlerin birden fazla şubeyi veya bir şube ile genel müdürlük birimlerini ilgilendirmesi durumunda ilgili muhasebe kayıtları gerçekleştirilirken şubeler cari hesaplarından yararlanılmaktadır.

4.1. Para Yatırma, Para Çekme ve Yatırım İşlemleri

Müşterilerin banka şubeleri vasıtasıyla gerçekleştirdikleri para yatırma, para çekme ve yatırım işlemlerinde şubeler cari hesaplarının kullanımına yönelik örneklere aşağıda yer verilmektedir.

Örnek 1: Bir banka müşterisi, bankanın İstanbul Şubesi vizesinden Ankara Şubesi’ndeki vadesiz mevduat hesabına 10.000 TL nakit yatırmıştır. Gerçekleştirilmesi gereken muhasebe kayıtları aşağıdaki gibidir.

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

010 Kasa	10.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. Ankara Şubesi		10.000,00
<i>Nakit Para Yatırma İşlemine İlişkin İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı</i>		

Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. İstanbul Şubesi	10.000,00	
300 Tasarruf Mevduatı (Y.İ.Y. Gerçek Kişiler) – Vadesiz		10.000,00
<i>Nakit Para Yatırma İşlemine İlişkin Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı</i>		

Genel Müdürlük Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. Ankara Şubesi	10.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. İstanbul Şubesi		10.000,00
<i>Nakit Para Yatırma İşlemine İlişkin Banka Genel Müdürlüğü Muhasebe Kaydı</i>		

Görüleceği üzere, işlem şubesi ilgili işlemin kendi mizanındaki bacağına ilgili hesapla çalıştırmakta, cari hesap kendi mizanında olmadığından karşılığında ilgili şube cari hesabını işletmektedir. Müşterinin hesabının olduğu şube ise müşteri hesabını işlem şubesinin cari hesabıyla işletmektedir. Şube konsolidasyonunda, banka seviyesinde hesaplar karşılıklı kapatıldığından şubelerin cari hesapları konsolide tablo sunumlarında bakiye arz etmemektedir.

Örnek 2: Ankara Şubesi'nde vadesiz mevduat hesabı bulunan bir banka müşterisi, bankanın İstanbul Şubesi veznesinden 10.000 USD nakden çekmiştir. Bu işleme ilişkin olarak banka, müşterisinden herhangi bir masraf talep etmemiştir. Bu işleme istinaden yapılacak muhasebe kayıtlarına aşağıda yer verilmektedir.

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

291 Şubeler Cari Hesabı – Y.P. (USD) Ankara Şubesi	10.000,00	
011 Efektif Deposu		10.000,00
<i>Nakit Para Çekme İşlemine İlişkin İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı</i>		

Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

301 Döviz Tevdiat Hesabı – Vadesiz 291 Şubeler Cari Hesabı – Y.P. (USD) İstanbul Şubesi	10.000,00	10.000,00
<i>Nakit Para Çekme İşlemine İlişkin Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı</i>		

BANKA MUHASEBESİNDE ŞUBELER CARİ HESABI VE UYGULAMA ALANLARI

Genel Müdürlük Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

291 Şubeler Cari Hesabı – Y.P. (USD)	10.000,00	
İstanbul Şubesi		
291 Şubeler Cari Hesabı – Y.P. (USD)		10.000,00
Ankara Şubesi		

Nakit Para Çekme İşlemine İlişkin Banka Genel Müdürlüğü Muhasebe Kaydı

Görülebileceği üzere, Örnek 1’de yer alan işlemin tersi yönde kayıt atılmakta ve işlemler aynı usul dahilinde gerçekleştirilerek kapatılmaktadır. Bu sefer şubeler cari hesabının yabancı para işlemlerde kullanılan hesap kodu ile işlem gerçekleştirilmektedir. Şubelerden birinde efektif kasası hareket görürken diğerinde müşterinin döviz tevdiat hesabında işlem yapılmaktadır.

Örnek 3: Ankara Şubesi’nde vadesiz mevduat hesabı bulunan bir banka müşterisi, bankanın İstanbul Şubesi veznesinden 10.000 TL nakden çekmiştir. Banka, bu işleme istinaden müşteriden 100 TL masraf tahsil etmiştir (Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV): Yüzde 5). Bu işleme istinaden aşağıdaki muhasebe kayıtları yapılmalıdır.

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.	10.000,00	
Ankara Şubesi		
010 Kasa		10.000,00

Müşterinin Nakit Çekim İşlemine İlişkin Muhasebe Kaydı

XX/XX/20XX

010 Kasa	105,00	
790 Diğer Faiz Dışı Gelirler		100,00
380 Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler		5,00

Müşteriden Alınan Komisyona İlişkin Muhasebe Kaydı

Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

300 Tasarruf Mevduatı (Y.İ.Y. Gerçek Kişiler) – Vadesiz	10.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.		10.000,00
İstanbul Şubesi		

Müşterinin Vadesiz Mevduat Hesabından Gerçekleştirilen Ödemeye İlişkin Muhasebe Kaydı

Genel Müdürlük Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.	10.000,00	
İstanbul Şubesi		
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.		10.000,00
Ankara Şubesi		

Nakit Para Yatırma İşlemine İlişkin Banka Genel Müdürlüğü Muhasebe Kaydı

İşlem şubesi komisyon ve vergi tahsilatını yaparken kendi şubesi lehine nakit elde etmiş ve kendi mizanında gelir olarak muhasebeleştirmiştir. Müşteri hesabı farklı şube mizanında yer aldığından şubeler cari hesabını çalıştırmıştır.

Örnek 4: Bir banka müşterisi, İstanbul Şubesi'ndeki USD cinsinden açtırdığı döviz tevdiat hesabından gramı 700 TL'den Ankara Şubesi'ndeki altın hesabına 120 gram altın alımı gerçekleştirmiştir. İşlem tarihindeki döviz kuru 12 TL'dir. İlgili hesaplama ve muhasebe kayıtlarına aşağıda yer verilmiştir.

120 gram X 700 TL= 84.000 TL
USD karşılığı: 84.000/ 12= 7.000 USD
İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

301 Döviz Tevdiat Hesabı – Vadesiz (USD)	7.000,00	
293 Efektif Vaziyeti – Y.P.		7.000,00
<i>120 gram Altın Alımının USD Hesabına Geçişine İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

XX/XX/20XX

292 Efektif Alım/ Satım Hesabı – T.P.	84.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.		84.000,00
Ankara Şubesi		
<i>Efektif Alım Satım İşlemine İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.	84.000,00	
İstanbul Şubesi		
284 Kıymetli Maden Alım/ Satım Hesabı – T.P.		84.000,00
<i>Kıymetli Maden Alım Satım İşlemine İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

XX/XX/20XX

285 Kıymetli Maden Vaziyeti – Y.P.	120 gram	
305 Kıymetli Madenler – Yabancı Para		120 gram
<i>Müşterinin 120 gram Altın Alış İşlemine İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

Örnekte iki hesap arasında şube farklılığı olduğu gibi para birimi farklılığı da bulunmaktadır. Bu nedenle hem şubeler cari hesabı çalışmış hem de vaziyet hesapları hareket görmüştür. İşlem sonunda önceki örneklerde de yer aldığı şekilde şubeler cari hesapları karşılıklı şekilde kapanacaktır.

Örnek 5: Bir bankanın İstanbul Şubesi'nin müşterisinin talebi üzerine şube nezdindeki hesabından 500 TL tutarında bireysel emeklilik katkı payı ödemesi gerçekleştirilmiştir. Bireysel emeklilik şirketinin aynı bankanın Ankara Şubesi'nde hesabı bulunmaktadır. İşleme ilişkin yevmiye kayıtları aşağıdaki gibidir.

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

300 Tasarruf Mevduatı (Y.İ.Y. Gerçek Kişiler) – Vadesiz	500,00	
390 Muhtelif Borçlar – T.P.		500,00
<i>Bireysel Emeklilik Ödemesinin Alınmasına İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

XX/XX/20XX

390 Muhtelif Borçlar – T.P.	500,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.		500,00
<i>Tahsilatın Bireysel Emeklilik Şirketinin Hesabının Bulunduğu Şubeye Aktarımına İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.	500,00	
304 Resmi, Ticari ve Diğer Kurumlar Mevduatı (Y.İ.Y.) – Vadesiz		500,00
<i>Tahsilatın Bireysel Emeklilik Şirketinin Hesabına Aktarımına İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

Görülebileceği üzere, ödeme şubesinde tediye işlemi ilgili hesap kullanılarak gerçekleştirilmiş, işlem sırasında şubeler cari hesabı çalıştırılmıştır. Hesabın bulunduğu şubede ise müşteri hesabının karşısında ödeme şubesinin şubeler cari hesabı çalıştırılmaktadır. Banka seviyesinde, önceki örneklerde de yer verildiği üzere, şubeler cari hesapları karşılıklı kapatılacaktır.

4.2. Kredi İşlemleri

Müşterilerin banka şubeleri vasıtasıyla gerçekleştirdikleri kredi işlemlerinde şubeler cari hesaplarının kullanımına yönelik örneklere aşağıda yer verilmektedir.

Örnek 1: Bir banka, Eximbank'tan temin ettiği 6 ay vadeli, 100.000 TL tutarlı krediyi aynı gün İstanbul Şubesi vasıtasıyla yine 6 ay vadeli ve 100.000 TL olacak şekilde müşteriden herhangi bir teminat almadan A Ltd. Şti. firmasına kullandırmıştır. İşleme ilişkin yapılması gereken muhasebe kayıtları aşağıdaki gibidir.

Bankanın Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

022 Yurtiçi Bankalar – T.P.	100.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.		100.000,00
İstanbul Şubesi		
<i>Eximbank'tan Alınan Krediyeye İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.	100.000,00	
Genel Müdürlük		
342 Yurtiçi Bankalardan Kullanılan Krediler – T.P.		100.000,00
<i>Eximbank'tan Alınan Kredinin İstanbul Şubesine Aktarımı</i>		

XX/XX/20XX

110 Kısa Vadeli Açık İhracat Kredileri – T.P.	100.000,00	
304 Resmi, Ticari ve Diğer Kurumlar Mevduatı (Y.İ.Y.) – Vadesiz		100.000,00
<i>A Ltd. Şti. İhracat Kredisine İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

Örnekten anlaşılacağı üzere, Eximbank kredisi şubeler cari hesabı vasıtasıyla ilgili şube hesaplarına aktarılmakta takiben şube müşterisinin hesabına kredi bakiyesi aktarılmaktadır. Merkez ve şube hesapları önceki örneklerde olduğu gibi karşılıklı kapatılacaktır.

4.3. Yurt İçi ve Yurt Dışı Para Transfer İşlemleri

Müşterilerin banka şubeleri vasıtasıyla gerçekleştirdikleri havale, EFT ve swift işlemlerinde şubeler cari hesaplarının kullanımına yönelik örneklere aşağıda yer verilmektedir.

Örnek 1: Banka müşterisi Mehmet Bey, bankanın İstanbul Şubesi'nden Ankara Şubesi'ne Ahmet Bey adına 10.000 TL tutarında havale işlemi gerçekleştirmiştir. Bu işleme istinaden banka, müşterisinden 100 TL komisyon tahsilatında bulunmuştur (Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi: Yüzde 5). Söz konusu havale işlemi için ilgili şubeler tarafından aşağıdaki muhasebe kayıtları gerçekleştirilmelidir.

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

010 Kasa		10.105,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.			10.000,00
Ankara Şubesi			
760 Bankacılık Hizmetleri Gelirleri – T.P.			100,00
380 Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler – T.P.			5,00
<i>Ahmet Bey Adına Gönderilen Havaleye İlişkin Muhasebe Kaydı</i>			

Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.		10.000,00	
İstanbul Şubesi			
394 Ödeme Emirleri – T.P.			10.000,00
<i>Mehmet Bey Tarafından Ahmet Bey Adına Gönderilen Havale</i>			

Örnekte görülebileceği üzere, İstanbul Şube gişesinden yapılan işlem Ankara Şube'de tamamlanmak üzere şubeler cari hesapları vasıtasıyla ilgili hesaplara kaydedilmektedir. Banka bazında konsolidasyonda, önceki örneklerde de yer verildiği üzere, hesaplar karşılıklı kapatılarak bakiye vermemesi sağlanacaktır.

Örnek 2: Ahmet Bey A Bankası'nın İstanbul Şubesi'ne başvurarak Mehmet Bey'e B Bankası Ankara Şubesi tarafından ödenmek üzere 5.000 TL EFT işlemi gerçekleştirmiştir. A Bankası, Ahmet Bey'den 100 TL EFT ücreti ve komisyon üzerinden 5 TL BSMV tahsil etmiştir. Ahmet Bey tarafından gerçekleştirilen işlemin yevmiye kayıtları aşağıdaki gibi yapılmalıdır.

A Bankası İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

010 Kasa		5.105,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.			5.000,00
760 Bankacılık Hizmetleri Gelirleri – T.P.			100,00
380 Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler – T.P.			5,00
<i>A Bankası İstanbul Şubesi Tarafından Yapılan Tahsilatlara İlişkin Muhasebe Kaydı</i>			

A Bankası Genel Müdürlük Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.		5.000,00	
020 Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası – T.P.			5.000,00
<i>EFT Bedelinin Serbest Hesaptan Düşülmesine İlişkin Muhasebe Kaydı</i>			

B Bankası Genel Müdürlük Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

020 Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası – T.P.	5.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.		5.000,00

EFT Bedelinin TCMB Serbest Hesabına Geçmesine İlişkin Muhasebe Kaydı

B Bankası Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.	5.000,00	
010 Kasa		5.000,00

Gelen EFT Bedelinin Ödenmesine İlişkin Muhasebe Kaydı

Örnekte EFT işlemine ilişkin olarak her iki bankada da ilgili şubeler ve merkez arasında şubeler cari hesaplarının çalıştığı görülmektedir. Her bir bankada banka bazında konsolidasyonda, önceki örneklerde de yer verildiği üzere, hesaplar karşılıklı kapatılarak bakiye vermemesi sağlanacaktır.

4.4. Şubelerin Kendi Aralarında veya Genel Müdürlük ile Gerçekleştirdikleri İşlemler

Şubelerin genel müdürlük ile veya kendi aralarında yaptıkları bazı işlemlerde şubeler cari hesaplarının kullanımına yönelik örneklere aşağıda yer verilmektedir.

Örnek 1: Bir bankanın İstanbul Şubesi, ihtiyaç fazlası olan 50.000 USD tutarlı efektifi aynı bankanın Ankara Şubesi'ne devretmiştir. İstanbul ve Ankara Şubeleri tarafından yapılacak yevmiye kayıtlarına aşağıda yer verilmiştir.

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

013 Yoldaki Paralar Y.P. (USD)	50.000,00	
011 Efektif Deposu		50.000,00

Efektif Devir İşlemine İlişkin İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı

XX/XX/20XX

291 Şubeler Cari Hesabı – Y.P. (USD)	50.000,00	
013 Yoldaki Paralar Y.P. (USD)		50.000,00

Efektif Devir İşleminin Gerçekleşmesi Sonrası İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı

Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

011 Efektif Deposu	50.000,00	
291 Şubeler Cari Hesabı – Y.P. (USD)		50.000,00

Efektif Devir İşlemine İlişkin Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı

Şubeler arasında efektif gönderiminde para ilgili şubeye ulaşana kadar Yoldaki Paralar hesabı kullanılırken şubece teslim alınması üzerine bu hesap kapatılarak şubeler cari hesapları çalıştırılmaktadır. Her iki şubenin bu işlem özelinde şubeler cari bakiyesi birbirine eşittir ve konsolidasyonda bakiye arz etmez.

Örnek 2: Bir bankanın İstanbul Şubesi, Ankara Şubesi ile aralarında gerçekleştirdikleri işlemlere ilişkin olarak Ankara Şubesine 5.000 TL faiz tahakkuk ettirmiştir. Söz konusu tahakkuk işlemine ilişkin yapılması gereken muhasebe kayıtları aşağıdaki gibidir.

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.	5.000,00	
Ankara Şubesi		
592 Şubelerden Alınan Faizler – T.P.		5.000,00
<i>Faiz Tahakkukuna İlişkin İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı</i>		

Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

650 Şubelere Verilen Faizler – T.P.	5.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.		5.000,00
İstanbul Şubesi		
<i>Faiz Tahakkukuna İlişkin Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı</i>		

Örnekte faiz giderine katlanan ve faiz geliri elde eden şubeler için şubeler cari hesapları çalıştırılarak ilgili tahakkuklar gerçekleştirilmektedir. Önceki örneklerde de yer verildiği üzere şubeler cari hesapları karşılıklı kapatılmaktadır.

Örnek 3: Bir banka, şubelerinin ve genel müdürlük birimlerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere 01.03.2022 tarihinde 1.000.000 TL tutarında kırtasiye malzemesi satın alarak ödemesini nakden ve peşin olarak gerçekleştirmiştir. Bankanın İstanbul Şubesi, 13.03.2022 tarihinde genel müdürlük ilgili birimlerinden 50.000 TL tutarında kırtasiye malzemesi talebinde bulunmuştur. Söz konusu talep kapsamındaki malzemeler aynı gün içerisinde İstanbul Şubesi'ne teslim edilmiştir. Bahse konu kırtasiye malzemesi alımına yönelik aşağıdaki muhasebe kayıtları yapılmalıdır.

XX/XX/20XX

270 Ayniyat Mevcudu – T.P.	1.000.000,00	
010 Kasa		1.000.000,00
<i>Kırtasiye Malzemelerinin Alımına İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

İstanbul Şubesi'nin kırtasiye malzemesi talebi sonrası Genel Müdürlük Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.	50.000,00	
İstanbul Şubesi		
270 Ayniyat Mevcudu – T.P.		50.000,00
<i>İstanbul Şubesi'ne Kırtasiye Malzemelerinin Devrine İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

880 Diğer İşletme Giderleri – T.P.	50.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.		50.000,00
Genel Müdürlük Şubesi		
<i>Kırtasiye Alımına İlişkin İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı</i>		

Satın alımı merkez tarafından gerçekleştirilen ayniyat mevcudunun şubece talep edilmesi durumunda şubeler cari hesapları çalıştırılarak ilgili gider hareketi şube mizanında yaratılmaktadır. Banka seviyesinde bir raporlamada 290 numaralı defter-i kebir hesapları karşılıklı bakiyeleri nedeniyle raporlamaya dahil edilmeyecektir.

BANKA MUHASEBESİNDE ŞUBELER CARİ HESABI VE UYGULAMA ALANLARI

Örnek 4: Bir bankanın İstanbul Şubesi'nde ihtiyaç fazlası olan 3 adet bilgisayar Ankara Şubesi'nin ihtiyacı üzerine bu şubeye gönderilmiştir. İşlem tarihinde bilgisayarların defter değerleri toplamı 6.000 TL, birikmiş amortismanları toplamı ise 2.400 TL'dir. Konuyla ilgili olarak düzenlenmesi gereken muhasebe kayıtlarına aşağıda yer verilmiştir.

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. Ankara Şubesi	6.000,00	
250 Menkuller – T.P.		6.000,00
<i>Bilgisayarların Değerlerinin Şube Bilançosundan Çıkışına İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

XX/XX/20XX

256 Birikmiş Amortismanlar (-) – T.P.	2.400,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. Ankara Şubesi		2.400,00
<i>Bilgisayarların Amortismanlarının Şube Bilançosundan Çıkışına İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

Ankara Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

250 Menkuller – T.P.	6.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. İstanbul Şubesi		6.000,00
<i>Bilgisayarların Değerlerinin Ankara Şube Bilançosuna Girişine İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. İstanbul Şubesi	2.400,00	
256 Birikmiş Amortismanlar (-) – T.P.		2.400,00
<i>Bilgisayarların Amortismanlarının Ankara Şubesi Bilançosuna Girişine İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

Fiziken devri yapılan kıymetlere ilişkin hem defter değerleri hem birikmiş amortisman tutarları (diğer ifade ile net defter değerleri) şubeler cari hesapları yardımıyla ilgili şubeye aktarılmaktadır. Banka seviyesinde bir raporlamada şubeler cari hesapları karşılıklı kapatılacağından bir bakiye vermeyeceklerdir.

4.5. Diğer İşlemler

Yukarıda sayılan örnekler dışında kalan diğer işlemler için şubeler cari hesaplarının kullanımına yönelik örnekler aşağıda yer verilmektedir.

Örnek 1: A bankasının İstanbul Şubesi tarafından şubenin TL cinsinden mevduat hesaplarına yönelik olarak 500.000 TL tutarında Tasarruf Mevduatı Sigorta Primi ödemesi gerçekleştirilmiştir. İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

882 Diğer Giderler ve Zararlar – T.P.	500.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. Genel Müdürlük		500.000,00
<i>TMSF Prim Giderine İlişkin İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı</i>		

Genel Müdürlük Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. İstanbul Şubesi	500.000,00	
392 Alacaklı Geçici Hesaplar – T.P.		500.000,00
<i>Prim Giderinin Alacaklı Geçici Hesaplara Aktarılmasına İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

XX/XX/20XX

392 Alacaklı Geçici Hesaplar – T.P.	500.000,00	
020 Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası – T.P.		500.000,00
<i>Prim Tutarının TMSF'nin TCMB Nezdindeki Hesabına Aktarılmasına İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

Örnekten görüleceği üzere, şube faaliyetleri sonrası oluşan gider şubeler cari hesapları üzerinden genel müdürlüğe aktarılmakta ve ödeme genel müdürlük tarafından gerçekleştirilmektedir. Şube ve genel müdürlük nezdindeki şubeler cari hesapları karşılıklı olarak kapatılacaktır.

Örnek 2: Bir bankanın İstanbul şubesinin müşteri hesaplarının incelenmesi neticesinde 5 adet müşterisine ait toplam 10.000 TL tutarında bakiyesi bulunan vadesiz mevduat hesaplarının on yıldır işlem görmediği ve zaman aşımına uğradığı tespit edilmiştir.

İstanbul Şubesi Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

300 Tasarruf Mevduatı (Y.İ.Y. Gerçek Kişiler) – Vadesiz	10.000,00	
390 Muhtelif Borçlar – T.P.		10.000,00
<i>Zaman Aşımına Uğrayan Mevduatların Muhtelif Borçlar Hesabına Aktarılmasına İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

XX/XX/20XX

390 Muhtelif Borçlar – T.P.	10.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı – T.P. Genel Müdürlük		10.000,00
<i>İstanbul Şubesi Tarafından Ödeme Emri Alınması Üzerine Yapılacak Muhasebe Kaydı</i>		

Genel Müdürlük Muhasebe Kaydı:

XX/XX/20XX

290 Şubeler Cari Hesabı – T.P.	10.000,00	
İstanbul Şubesi		
020 Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası – T.P.		
<i>İlgili Tutarın Bankanın TCMB Hesabından TMSF Hesabına Aktarımına İlişkin Muhasebe Kaydı</i>		

Örnekte yer verildiği üzere, mevzuat kapsamında mevduat hesaplarından çıkarılarak ilgili kamu idaresi emrine ödenecek bakiyeler şubeler cari hesabı kullanılarak genel müdürlük üzerinden transfer edilmektedir. Şubeler cari hesaplarının çalışma mantığı içerisinde bu hesaplar banka bazında karşılıklı kapatılarak bakiye vermemesi sağlanacaktır.

5. Sonuç

Bankaların en önemli işlevi gerek bireysel gerekse tüzel müşterilerinden mevduat şeklinde temin ettikleri fonları ihtiyacı olan müşterilere kredi olarak sunmaktır. Bunun haricinde, bankalar tarafından farklı ürün ve hizmetler de müşterilere sunulmaktadır. Bankaların önemli bir kısmı şube

ağına sahiptir. Bu durum, bankaları reel sektörde yer alan birçok firmadan ayıran temel özelliklerin başında gelmektedir.

Bankaların şubeli yapıda olmalarının sonucu olarak şubelerin kendi aralarında veya şubeler ile genel müdürlük arasında bazı işlemler gerçekleşmektedir. Bu işlemlerin muhasebe kayıtları şubeler cari hesapları vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Bu hesaplar bankalarda sıklıkla kullanılmaktadır. Şubeler cari hesapları, Türk parası veya yabancı para cinsinden, çift nitelikli ve bir şubenin hesabı çalıştırıp diğer şubenin yapacağı mahsup işlemiyle karşılıklı olarak kapatılan hesaplardır.

Bu çalışmanın amacı banka şubelerinin kendi aralarında veya şubeler ile genel müdürlük birimleri arasında gerçekleştirdikleri işlemlere ilişkin şubeler cari hesaplarının kullanılması suretiyle muhasebe kayıtlarının nasıl yapılacağına açıklanmasıdır. Bu amaçla, bankalarda gerçekleştirilen örnek bankacılık işlemlerinden yola çıkılarak her bir örnek işlem özelinde yevmiye kayıtları oluşturulmuştur. Örnek uygulamalar üzerinden gerçekleştirilen muhasebe kayıtları neticesinde, şubeler cari hesabının bankaların organizasyon yapılarının bir sonucu olarak banka muhasebe sistemlerinde yaygın kullanım alanının bulunduğu ve banka muhasebesi içerisinde önemli bir yer tuttuğu görülmektedir.

Bankalarda gerçekleştirilen işlemlere yönelik muhasebe uygulamalarını içeren çalışmalara literatürde rastlanmaktadır. Ancak, şubeler cari hesabının kullanımına yönelik yapılan bu tarz bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple, çalışmanın literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, önümüzdeki dönemde gerçekleştirilebilecek çalışmalarda, benzer bir çalışmanın bankacılık sektörü harici farklı bir sektör için 393 Merkez ve Şubeler Cari Hesabı özelinde de yapılabilirliği düşünülmektedir.

Yazar Katkı Oran (Author Contributions): Gürol BALOĞLU (%50), Kaan Ramazan ÇAKALI (%50)

Yazarın Etik Sorumlulukları (Ethical Responsibilities of Authors): Bu çalışma bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Çıkar Çatışması (Conflicts of Interest): Çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

İntihal Denetimi (Plagiarism Checking): Bu çalışma intihal tarama programı kullanılarak intihal taramasından geçirilmiştir.

KAYNAKÇA

- Altuğ, O. (2000). *Banka İşlemleri & Muhasebesi*. İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) (2019). Bankalarca Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi. <https://www.bddk.org.tr/Mevzuat/DokumanGetir/1043>. Erişim Tarihi: 20.11.2022.
- Benligiray Y. & Banar K. (1999). *Banka ve Sigorta Muhasebesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi A.Ö.F. Yayın No: 421.
- Bilen, B. (2013). “Bir Banka Bilançosunun Manipülasyonu Üzerine Mülazahalar”. *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(3), 98-122.
- Çelenk, H. & Tağtekin, T. (2021). “Katılım Bankalarında Fon Transfer Fiyatlandırma Sistemi, Finansal Performansa Yansıması ve Muhasebeleştirilmesi (Katılım Bankasında Bir Uygulama)”. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 112-122.
- Gülhan, Ü. & Kaya, A. (2011). “Bankalarda Yurt Dışı Kredi Kartı Kullanım İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi”. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 25(1), 241-254.
- Özdemir, O. (2015). “Bankaların Ücret ve Komisyon Gelirlerinin Muhasebeleştirilmesi ve Finansal Göstergelere Etkisi”. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (67), 55-70.
- Sevilengül, O. (2001). *Banka Muhasebesi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Süner, M. (2019). “Bankalarda Doğrudan Borçlandırma Sistemi İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi”. *İzmir YMMO Dergisi*, 1(1), 38-46.
- Şendoğdu A. A. (2005). *Banka Muhasebesi*. İstanbul: Nobel Yayın.
- Tekşen, Ö. & Bekci, İ. (2012). “Bankaların Kredi Kartı Puan Uygulamaları ve Muhasebeleştirilmesi”. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26(2), 221-235.